

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. Schøttke & Co. Kjøbenhavn, tryk.

C. A. Reitzel Forlag

T. W. Teeges & Kjøbenhavn's tryk.

KJØRUP

i Fyn.

K J Ø R U P

i Fyn.

I Odenfe Amt, Stam Herreb og Krogebølle Sogn ligger Herregaarden Kjørup. Denne Gaard tilhørte i over 300 Aar Slægten Putbus eller Pobeuff. I den anden Halvdel af det 15de Hundrebaar var Hr. Preddbjørn Pobeuff til Vistrup og Vosborg, en Søn af Klavs Pobeuff og Fru Thite Malffe, Gaardens Ejer. Han havde i Aaret 1488 en Retsstrid med Hr. Bent Wille, Danmarks Riges Raad, og da udfærdte Kongen et aabent Brev til Hys Indbyggere om, at han nu tredie Sinde (Gang) bød Hr. Preddbjørn Pobeuff, inden fem Dage, efter at dette Brev var blevet læst, at udlægge og retgjøre Hr. Bent Wille den Landgilde, han selv imod Loven havde oppebaaret af Nædinge (nu: Ringe) Mølle, og givde Bøde for alt, hvad han ulovlig havde gjort med Hensyn til denne Mølle. Han havde med Vold frataget Hr. Bent Wille den, afvæandt Møllen og høvet Landgilben. Ved kongelige Raadsbrevs var han bleven lovlig paamindeet desangaaende. To Aar senere blev der fældet Dom i Sagen paa Kongens Næstterling; men Hr. Preddbjørn vidde ikke givde efter. Derfor blev der 1492 gjort Indførsel i hans Gods af Hr. Ludvig Marst paa Østrup, Jørgen Marshvin, Embedsmand paa Nyborg Slot, Bent Pedersen i Uggerstedegaard og flere Adelsmænd. De drog til Kierberup (Kjørup) og da antordede Hr. Preddbjørns Foged dem i Hænde Heste, Kvæg, Kobber og et Sværd for 109 Mark, og de gjorde end videre Indførsel i 8 Gaarde i Næraa Sogn, Stam Herreb, hvilke Gaarde flyttede 1 Kæst og 6½ Pd. Byg tilfuge med anden Smaaretsfel, nemlig Lam, Høns og Væs; Hr. Bent Wille skulde beholde alt dette, indtil han fik Fyldsejerselse i alle Maader. Det desangaaende udstædte Brev fik kongelig Stadfæstelse 1493. Aaret efter døde Hr. Bent Wille, og nu fortlættes Striden imellem hans Søn Hans Wille og Hr. Preddbjørn. Mægtet den først nævnte sit sin Ret til Fyldsejerselse godkendt, vedblev Hr. Preddbjørn at være lige selvraadig, og hans Foged tilfod i April 1495 paa Stam Herrebting, at han havde optrukket Stigbordene fra Møllen og kastet dem i „Vagfloden“. Nogle Dage senere blev der paa et Sognerævne i Brenderup udstædt Vidnesbyrd af Sogneræfsten, Degnen og to Bønder om, at Hr. Preddbjørn havde sendt otte

Søenbe til Møllen og labet Dæmningen overstere. Han havde derpaa labet Mølleren vide, at det skulde paa denne lide, hvis han „bejværede“ sig med Møllen, og derpaa indfattede Ridderen en anden Møller, der malede fra Mortensdag og indtil Pinxen næste Aar. Paa samme Tid gav dog Hr. Preddbjørn efter og kundgjorde for sine Bønder i Næraa, at de skulde være Hans Wille lydige og givde ham Landgilde til gode Rede, hvis de ej vilde lide Stæde derfor. Hr. Preddbjørn Pobeuff døde i Aaret 1541. I Februar 1548 blev der paa Vistrup sluttet Overenskomst imellem hans Arvinge. Marsten Erik Banner til Koffebal, Eiler Rønnoo til Hvidkilde, Jørgen Rud, Høvedsmand paa Mariager Kloster, o. fl. vare ved denne Lejlighed tilstede. Om Herregaardens Bygninger blev der intet bestemt. Flere Aar før sin Høbegang havde Hr. Preddbjørn overladt Kjørup til sin Søn Hr. Klavs Pobeuff til Krapperrup i Skaane, hvis Moder var Fru Bibeke Rosenfrands, Datter af Hr. Erik Ditesen og Fru Sofie Gildenstjerne; thi Sønnen var under Grevens Fejde Ejer af Kjørup og byggede 1534 Kjørup Kirke, som senere blev fuldført af hans Søn Mavrids 1576. Hr. Klavs Pobeuff var gift med Fru Anne Krogenos, Datter af Hr. Duf Stigsen Krogenos og Fru Anne Gildenstjerne, hvilken sidste før 1615 var bleven hans egen Stifmoder.

Ved hans tidlige Død i Aaret 1540 blev hans Søn Mavrids Pobeuff Herre til Kjørup. I Slaget ved Svarteraa 1565 var han Anfører for den fynske Hæne. Han kaante 1563 Kong Frederik den anden 600 Soksindaler, hvidaarlag denne pantfattede ham sin og Kronens Del af Tienden af Agerens Sogn samt 3 Gaarde i samme Sogn, nemlig en i Lørrese By og to i Kjørup By, hvilke hørte til Andvorbjort Klosters fynske Gods. Dette Pant var indløst i Aaret 1575. Aar 1565 udstædte Kongen et Gældsbreve til ham paa 10,000 Soksindaler og pantfattede ham for denne Sum Transeker Slot med Bønder, Tjenere og al Hænte som et brugeligt Pant; deraf skulde han tjene selv siette med 6 Stridsheste. Han var Ejer af Koresbrøregaard i Ribe og havde meget Gods der i Egen; 1578 fik han kongelig Bevilling, at

K J Ø R U P

i Fyn.

blibe forsaanet for sig og Efterkommere til evig Tid for den Jordskuld, som hidtil var bleven ydet til Kronen af alle de Gaarde, Høder og Bønder i Ribe, hvoraf han var Ejer. I Aaret 1575 havde han en Retstrætte med Erik Rud om Egelykke paa Langeland og 1585 som Ejer af Herbat Hovedgaard i Horns Herred i Vendsyssel en anden Sag med Ove Lunge til Odde. I Aaret 1590 skævede han, der imidlertid var bleven Embedsmand paa Jungskehoved Slot, for Kongen og Rigens Raad paa Roldingshus Landsdommeren paa Langeland, Gregers Suel til Vestergaard, tillige med Landstingsherrerne, fordi de havde frikendt en Herredshøved i Nørre Herred for hans Likkale. Marids Podeduff, der var gift med Fru Magdalene Sehested, Datter af Klavs Sehested til Spandegaard og Fru Elisabeth Suel, vandrede heben den 18de September 1593.

Kjørup arvede Sønnen Klavs Podeduff til Krapperrup. Denne var født 1562 paa Korsbrødregaard i Ribe. Indtil sit 10de Aar blev han dels undervist hjemme, dels gif han i Skole og var derpaa i en Tid af 7 Aar Dreng (Page) hos Frederik den anden. To Aars Tid tilbragte han siden paa sødantlig Maade i Udlandet og tjente efter sin Hjemkomst i fire Aar ved Høve som Hofjunge og Mundstøt. 1589 ægtede han Dømsfru Sofie Ulfstand, Datter af Niels Ulfstand til Varfæbel og Fru Margrete Skave af Gøstibstrup. Han var en af de rigeste Mænd i sin Tid og ejede de staaeste Herregaarde Krapperrup, Marrie, Ravsholm og Varfævel, hvilken sidste han sit med sin Hustru, og havde desuden Del i Lemmetofte. Han døde i Aaret 1618. Fru Sofie Ulfstand overlevede ham.

Deres ældste Søn Henrik Podeduff arvede Kjørup. Han opholdt sig længe i Sagen, hvor han ægtede Sidonia Maria v. Einsidel. Efter hans Død arvede hans ældste Søn Rudolf Abraham Podeduff Kjørup; han blev den 4de Januar 1672 danst Baron, og den 21de Maj 1676 blev Kjørup ophøjet til et Baroni. I Juni 1672 fik han kongelig Bevilling paa et Mageflifte med Kronen, hvorved han afstod 8 Gaarde i Bordele By i Hundstrup (Krogshølle) Sogn imod 7 Gaarde i flere Byer i Stodby og Skam Herreder. Da han havde Del i en Ryttergaard i Bordele By, udlagde de to Kommissærer, der skulde indrette Ryttergodset, Knud Urne Sievertsen og Klavs Rath, som et Hus i Naljum Herred, Ksnninge Sogn og By, efterform de havde kongelig Befaling til at udsøle de Herremænd, der havde Del med i Ryttergodset. 1683 fik Baronen ligeledes ved Mageflifte med Kronen et Bolsted i Hundstrup Sogn, Øyngstrup By imod en Gaardspart i Næbbyhoved Broby. Da den Gaardspart, som Kronen fik, var 1 Skjeppe Hartkorn

store og desuden af mere Værd, hvorimod Bolstedet ikke var skiftet til Ryttergods, næsten øde og meget besværligt paa Bygning, indbødte Kommissærerne strax hint til Ryttergods. Baron Rudolf Abraham Podeduff var gift med Fru Anne Kathrine Krag, Datter af Niels Krag til Trudsholm og Fru Sytte Høj; hun døde i Aaret 1687. Da deres Ægteskab var barnløst, arvede hans Broder søn Baron Malte Putbus til Einsidelsborg efter nogle Aars Forløb ogsaa Baroniet Kjørup, og fra Slutningen af det 17de eller Begyndelsen af det 18de Hundrebaar havde disse to Godser igjen været forenede.

Kjørups Hovedbygning er to Etager høj og fra første Halvdel af det 17de Hundrebaar; hertil støder et andet Hus paa to Etager fra nyere Tid. Hovedbygningen er omgivet af Udhjuse, og Gaarden er tilføjet omfhybt af Græse.

Hovedgaardens Hartkorn var 1806: Ager og Engs Hartkorn 66 Tdr. 3 Epr. 1 Fdk. 1 Alb., Skov- og Mølleskud 2 Tdr. 5 Epr. 1 Fdk. 1 Alb. og foruden dette fri Hartkorn var der 7 Tdr. 2 Epr. ufrigt Hartkorn under selve Hovedgaarden, altsaa i alt 76 Tdr. 2 Epr. 2 Fdk. 2 Alb. Nu er dens Ager og Engs Hartkorn 68 Tdr. 5 Epr. 3 Fdk. 1 Alb. Dens Skabe indhold er 450 Tdr. Land Ager, 60 Tdr. Land Eng, 200 Tdr. Land Dverdre, 20 Tdr. Land Mose og 200 Tdr. Land Inddæmning.

Om Fr. Klavs Podeduff, der bhggede den senere neblagte Kjørup Kirke, eller snarere om hans Søn Marids Podeduff, der fulskende den, fortæller Sagnet, der gjør vedkommende til Baron, at hans Penge ikke kunde staa til, og Kirken altsaa ikke kunde fulskend. Derfor indgik han Dverrenskomst med Handen saaledes, at denne skulde skaffe Penge, og Kjørups Ejer derimod høre ham til. Den Dag, da den ferdig bleve Kirke skulde indvijs, paakom der Baronen en stor Ræbøl, for at Handen nu skulde affente ham. Desaarfag luffede han sig inde i sit Kammer; men sin Tjener beholdt han dog hos sig. Op ad Dagen bød han Tjeneren at gaa ud for at se, hvorledes Vejret var. Denne kom strax tilbage med den Underretning, at Vejret var godt med Udsigtelse af en liden fort Sky paa Himlen. Da tænkte Baronen, at det maatte være Fanten selv, og bød derfor, at Tjeneren skulde gaa ud og ikke komme ind igjen, ihvad han end hørte. Kort efter mærkede Tjeneren en Støj inde i Kammeret, som om der kunde være Slagsmaal, og ved at lige ind igjennem Nøgleskullet fik han sit ene Øje slaat ud, imedens han med det andet grannvellig saa Fanten fare ud af vinduet med Baronen.

